

ΘΕΜΑ 7^ο

ΚΕΙΜΕΝΟ: (Θουκυδίδης, Δ,14,3-5)]

ἐγένετό τε ὁ θόρυβος μέγας καὶ ἀντηλλαγμένου τοῦ ἑκατέρων τρόπου περὶ τὰς ναῦς· οἳ τε γὰρ Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ προθυμίας καὶ ἐκπλήξεως ὥς εἰπεῖν ἄλλο οὐδὲν ἢ ἐκ γῆς ἐναυμάχουν, οἳ τε Ἀθηναῖοι κρατοῦντες καὶ βουλόμενοι τῇ παρούσῃ τύχῃ ὥς ἐπὶ πλεῖστον ἐπεξελθεῖν ἀπὸ νεῶν ἐπεζομάχουν. πολὺν τε πόνον παρασχόντες ἀλλήλοις καὶ τραυματίσαντες

5 διεκρίθησαν, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κενὰς ναῦς πλὴν τῶν τὸ πρῶτον ληφθεισῶν διέσωσαν. καταστάντες δὲ ἑκάτεροι ἐς τὸ στρατόπεδον οἱ μὲν τροπαῖόν τε ἔστησαν καὶ νεκροὺς ἀπέδосαν καὶ ναυαγίων ἐκράτησαν, καὶ τὴν νῆσον εὐθὺς περιέπλεον καὶ ἐν φυλακῇ εἶχον ὥς τῶν ἀνδρῶν ἀπειλημμένων· οἳ δ' ἐν τῇ ἡπείρῳ Πελοποννήσιοι καὶ ἀπὸ πάντων ἤδη βοηθηκότες ἔμενον κατὰ χώραν ἐπὶ τῇ Πύλῳ.

ΣΧΟΛΙΑ

1. καὶ ἀντηλλαγμένου τοῦ ἑκατέρων τρόπου περὶ τὰς ναῦς: *μτχ. γενική απόλυτη η οποία επιρρηματική αποδίδει την αιτία στο ρ. 'ἐγένετο θόρυβος μέγας' (ἐγινε μεγάλη αναταραχή, διότι η μέθοδος της ναυμαχίας καθενός εκ των δυο είχε αλλάξει...).* Η γενική 'ἐκατέρων' συντάσσεται με το 'τρόπου' ως κτητική. **περὶ τὰς ναῦς:** *'ὅσον αφορά την τακτική της ναυμαχίας'.*
2. ὥς εἰπεῖν: επιρρηματική έκφραση της αναφοράς. **ἄλλο οὐδὲν ἢ ἐκ γῆς ἐναυμάχουν:** *'οι Λακεδαιμόνιοι δεν ἔκαναν τίποτε ἄλλο, παρὰ να ναυμαχοῦν ἀπὸ την ξηρά', 'ἄλλο οὐδὲν <ἐποιοῦν> ἢ...'. Στην ερμηνεία του κειμένου η έκφραση 'ἄλλο οὐδὲν <ἐποιοῦν> ἢ' αποδίδεται στα ν.ε. ως 'απλῶς – μόνο'. **ἐκ γῆς ἐναυμάχουν:** μια περίεργη εικόνα μάχης: *'οι Λακεδαιμόνιοι που βρίσκονταν στην ξηρά, ἐπέφταν στην θάλασσα και πολεμοῦσαν τους ευρισκόμενους μέσα στα πλοία Αθηναίους',* ὑπὸ αὐτὴν τὴν ἐννοία ἡ μάχη που ἐδιναν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐμοιάζε με 'ναυμαχία', ἀφοῦ γινόταν στην θάλασσα, ἀλλὰ στην οὐσία ἦταν 'πεζομαχία', ἀφοῦ ἐκεῖνοι που ἐπιτίθοντο ἦταν πεζοί.*
3. κρατοῦντες καὶ βουλόμενοι: δυο συνημμ. *μτχχ. αιτιολογικές στο ρ. 'ἐπεζομάχουν'.*
4. παρασχόντες...καὶ τραυματίσαντες: δυο συνημμ. *μτχχ. χρονικές - προτερόχρονο* **ὥς ἐπὶ πλεῖστον:** *'ὅσο γίνεται περισσότερο',* *εμπρ. προσδιορισμός που συντάσσεται με το 'ἐπεξελθεῖν' ἐπεξελθεῖν: το ρ. 'ἐπεξέρχομαι' ως τεχνικός ὅρο του πολέμου σημαίνει 'αντιμετωπίζω με ἐπιτυχία την μάχη'.* **ἀπὸ νεῶν ἐπεζομάχουν:** μία δύσκολη ἐρμηνευτικά φράση. *'πεζομαχῶ' σημαίνει 'πολεμῶ στην ξηρά'.* Οἱ Αθηναῖοι που βρίσκονταν πάνω στα πλοία του, ἦταν ἀναγκασμένοι να συγκρούονται με τοὺς Λακεδαιμόνιους στρατιῶτες, οἱ οποίοι βρίσκονταν πεζοί μέσα στην θάλασσα. Ὑπὸ αὐτὴν τὴν ἐννοία ἡ μάχη τοὺς ἐμοιάζε να εἶναι 'πεζομαχία', ἀλλὰ οἱ ἴδιοι βρίσκονταν μέσα στα πλοία.
6. διεκρίθησαν: *'αποσύρθησαν – χῶρισαν'.* **καταστάντες:** συνημμ. *μτχ. χρονική – προτερόχρονο στα πέντε ρρ. που ἀκολουθοῦν.*
7. ἐν φυλακῇ εἶχον: *'παρέμεναν σε μία κατάσταση ἐγρήγορης'.*
8. ὥς τῶν ἀνδρῶν ἀπειλημμένων: γενική απόλυτη *μτχ.,* ἡ οποία με τὴν προσθήκη τοῦ 'ὥς' δηλώνει τὴν ὑποκειμενική αιτιολογία *'επειδὴ κατὰ την γνώμη τοὺς οἱ στρατιῶτες εἶχαν συλληφθεῖ'.*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και η σύγχυση μεγάλωνε και για τον λόγο ότι και οι δυο είχαν μεταβάλει την τακτική για τα πλοία τους. Δηλ. οι Λακεδαιμόνιοι παρακινημένοι από το πάθος και τον αιφνιδιασμό – για να το πούμε έτσι – δεν έκαναν τίποτε άλλο παρά να ναυμαχούν από την ξηρά, ενώ οι Αθηναίοι επειδή νικούσαν και ήθελαν βασιζόμενοι στην νίκη της στιγμής εκείνης να αντιμετωπίσουν με επιτυχία την μάχη όσο γίνεται περισσότερο, πολεμούσαν μέσα από τα πλοία τους. Αφού δημιούργησαν μεγάλα προβλήματα ο ένας στον άλλον και τραυματισμούς, χώρισαν μεταξύ τους, και οι Λακεδαιμόνιοι διέσωσαν τα πλοία που ήταν άδεια εκτός από εκείνα που πιάστηκαν πρώτα. Όταν επέστρεψαν και οι δυο στα στρατόπεδά τους, οι μεν έστησαν ένα τρόπαιο και επέστρεψαν τους νεκρούς, και ό,τι υπήρχε ως ναυάγιο το πήραν εκείνοι δικό τους, και αμέσως άρχισαν να τριγυρίζουν το νησί και έμεναν σε κατάσταση εγρήγορσης, καθώς οι στρατιώτες είχαν συλληφθεί. Οι Πελοποννήσιοι τώρα που βρίσκονταν στην ξηρά, και οι οποίοι είχαν δεχθεί βοήθεια από παντού, παρέμεναν στην περιοχή εμπρός από την Πύλο.